

Název:

Argumentační fauly pohledem současné analytické filosofie jazyka

Anotace:

Audiovizuální lekce vznikla na základě spolupráce s Akademií věd ČR, přední odborníci si pro vás (učitele) připravili přednášky, které považují za důležitý komentář k současnému světu. Z přednášky jsme pro vás vytvořili lekci, kterou můžete využít přímo v hodinách. Doporučujeme přednášku zhlédnout, umožní vám se v debatě s žáky dostat hlouběji.

Anotace přednášky: Pavel Arazim:

To, že naše slova fungují tak, jak očekáváme, a mimo jiné znamenají, co chceme, aby znamenala, není nic samozřejmého. Na příkladech z veřejné diskuse poukážeme na nebezpečí nedorozumění nebo klamání, která vznikají např. používáním víceznačných výrazů, a zjistíme, co k nim může říci analytická filosofie, která vznikla především z potřeby projasnit si, co je to smysluplné tvrzení.

Přednáška: <https://www.youtube.com/watch?v=1HBs1EOGamk>

Anotace lekce:

Nebaví Vás hodiny, kdy musíte mluvit pouze vy? Máme pro vás lekci, která je celá postavená tak, že diskutují pouze žáci mezi sebou. Učí se zásady dialogu, který není dobré brát jako souboj, ačkoli i tento prvek je v něm přítomen. Důraz je kladen na schopnost ujasnit si, proč zastávám stanovisko, které zastávám, a zároveň snaha pochopit argumenty protistrany, se kterými ovšem nemusím souhlasit. Nesouhlas ale vyjadřuji pomocí argumentu, nikoli argumentačního faulu. Lekce žáky učí diskutovat, což může být prevence proti šikaně i různým druhům nenávistných projevů. Pracovní list je vytvořen na základě přednášky (viz výše), když si ji pustíte, budete krásně vědět, jak reagovat na dotazy žáků. Pokud máte málo času, můžete použít pouze pracovní list, ale doporučujeme

změnit otázky, aby byly pro žáky jednodušší. Např. Je lepší Sparta, nebo Slávie? Havel, nebo Klaus? Nějaké jasně konfrontační otázky, u kterých předpokládáme, že i části třídy budou jedno. Vy znáte svou třídu, víte, které otázky v ní rezonují. Důležitá je role rozhodčího, můžete ho nazvat i jako mediátora. Od učitelů jsme dostali zpětnou vazbu, že by mohlo být zajímavé, kdyby si žáci rozhovor nahrávali a mohli si ho následně analyzovat i doma v klidu.

Klíčová slova:

Dialog, zdravá komunikace, konspirační teorie

Doporučený věk:

14 +

Délka:

90 min. ale lze rozdělit, zároveň je hodina vystavěna na trénink soft skills, takže čím více, tím lépe 😊

1) Rozcvička: Co mají společného Protokoly sionistických mudrců, ovládnutí světa Reptiliány nebo tvrzení, že síť 5G šíří onemocnění covid-19?

Odpověď: Jedná se o konspirační teorie, což jsou taková vysvětlení události nebo situace, která se odvolávají na spiknutí mocných skupin, často s politickou motivací, i když podle prakticky všech seriózních zdrojů jsou nesrovnatelně pravděpodobnější jiná vysvětlení.

Na začátku je potřeba se ujistit, že žáci chápou pojem konspirační teorie, klidně uveďte jiné příklady.

2) Pojetí (viz přednáška) Rudolfa Carnapa z Vídeňského kroužku, kterého můžeme, ale nemusíme představit, lze shrnout takto):

V případě, že výrok nelze vyvrátit ani potvrdit, nemá smysl a je zbytečné se mu věnovat.

Výrok je již součástí pracovního listu.

Toto pojetí můžeme zkusit aplikovat na výroky zastánců konspiračních teorií.

Rozdáme **pracovní list**.

Po vypracování prvního úkolu, je nutné žáky rozdělit do trojic. Vybereme žáky, jejichž odpovědi se nejvíce blíží středu, nazvěme je pracovně *rozhodčí*, těm rozdáme kartičky Zásady dialogu a přiřadíme je k dvojici, která vznikla na základě spojení dvou rozdílných odpovědí, které se více blíží ANO, nebo NE. Kartičky obsahují návod pro rozhodčí, jen jim zdůrazníme, ať ji zatím nikomu neukazují. Záměrně je nazýváme rozhodčí, aby zbylí dva ze skupiny měli pocit, že se jedná o soutěž, o kterou se samozřejmě nejedná. Spíše se jedná o prostředníka (mediátora, někoho, kdo jim napomáhá se bavit zdravěji, věcněji, jasněji).

3) Následně s žáky procházíme pracovní list, kde mají popsána všechna pravidla hry.

Pracovní list obsahuje i závěrečnou reflexi.

Shrnutí:

Ubezpečme se, že žáci chápou, co je dialog – vychází z kartičky pro rozhodčí.

Dialog – vyžaduje názorové oponenty, vyžaduje slušnost, vyžaduje jasnou formulaci argumentů, nikoli útoků na osobu. Vyžaduje schopnost porozumět argumentu druhých. V přednášce zazní krásná věta: **Ze skutečného dialogu můžeme vyjít jako jiní lidé.**

Návrhy témat samotných žáků:

Měli by mít možnost adopce dítěte páry stejnopohlavní?

Je práce influencera srovnatelná s jiným zaměstnáním?

Zdroje:

Přednáška

Vypracovala:

Tereza Vodičková

